პროლეტარიელო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 95 (20136) შაბათი, 23 აპრილი, 1988 წელი. ● ფასი 3 კაპ.

გუშინ, დღეს, ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ლენინური კითხვა

საბჭოთა საზოგადოების დემოკრატიზაციის თანამედროვე პროცესის მეცნიერული საფუძველია დიდი ლენინის იდეები. ეს თვისი გახდა — ლენინური კითხვის ლაიტმოტივი, რომლებიც 21 აპრილს გიმართა მოსკოვში სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულ მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტში.

თავიანთ გამოსვლებში ინსტიტუტის დირექტორმა, აკადემიკოსმა გ. სმირნოვმა და სხვა მეცნიერებმა თქვეს, „სახალხო ხელისუფლების ლენინისეული გაგება და თანამედროვეობა", წარმოაჩინეს სოციალისტური დემოკრატიის ლენინური კონცეფციის სიმდიდრე, გაანალიზეს მისი რეალიზაციის ისტორიული ფორმები, სიძნელეები და პრობლემები.

ორატორებმა განიხილეს სახალხო ხელისუფლების, როგორც გარდაქმნის ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულების შესახებ ლენინური-მოძღვრების განხორციელებასთან დაკავშირებული საკითხები. საბჭოთა სახელმწიფოს დამაარსებლის იდეებს, აღნიშნეს მათ, უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ჩვენი საზოგადოების შემდგომი შეუნელებელი მოძძრაობისათვის რეგიონალიზაციისა და ეროვნულ-ეთნიკური ფენომენების ახლანდელ ეტაპს, შეუდგენენ მისი სხვადასხვა ასპექტის, მათ შორის ეროვნულ-ეროვნული საკითხებისა და ადამიანის უფლებების დარგში თანამიმდევლის განხილვას.

დღის წესრიგის მთავარი პუნქტი იყო საქმის მდგომარეობა მთავარ სფეროში — შეიარაღების შეზღუდვისა და შემცირების სფეროში, მათ შორის მოსკოვში ორი ქვეყნის ხელმძღვანელთა მომავალი შეხვედრის მომზადების თვალსაზრისით. ე. ა. შევარდნაძე და ჯ. შულცი დაწვრილებით შეეხნენ სტრატეგიული შეტევითი იარაღების 50-პროცენტიანი შემცირების პრობლემატიკას რაკეტასაწინააღმდეგო თავდაცვის ხელშეკრულების ამ სახით დაცვის პირობებში, რა სახითაც იგი ხელშეწერილია 1972 წელს, და ამ ხელშეკრულებიდან შეთანხმებული ვადის მანძილზე გამოუსულელობას. გამოითქვა ორმხრივი მისწრაფება დამატებით გაძლიერონ ერთობლივი ღონისძიებანი უმაღლესი დონის მოსკოვის შეხვედრამდე დარჩენილ დროში.

მხარეებმა „ერთმანეთს გაუზიარეს აზრი პირთვული გამოცდების შეწყვეტა სა და აკრძალვის საკითხთა გამო სრულმასშტაბიან მოლაპარაკებაზე საქმის მდგომარეობის შესახებ და პოზიტიურად შეაფასეს ამ მხრივ საქმის წინსვლა.

ქიმიური იარაღის აკრძალვის საკითხზე აზრთა გაზიარებისას საბჭოთა მხარემ წამოაყენა მთელი რიგი კონკრეტული ღონისძიებანი, რომლებიც კრსების ფარგლებში დაჩქარებდა მუშაობას ყოვლისმომცველი კონვენციის შესამუშავებლად.

მხარეებმა შეაფასეს მდგომარეობა ვენის შეხვედრაზე, რომელზეც უნდა შემუშავდეს შეიარაღებულ ძალებისა და ჩვეულებრივი იარაღის შემცირების შესახებ მოლაპარაკების მანდატი. აღინიშნა საერთო გაგება იმისა, რომ საჭიროა სწრაფად დამთავრდეს მუშაობა ამ მოლაპარაკების საგნის ფორმულირებაზე.

მოლაპარაკება გრძელდება.

საბჭოთა კავშირი-ამერიკის მოლაპარაკება

21 აპრილს მოსკოვში დაიწყო სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის ე. ა. შევარდნაძის მოლაპარაკება ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივანთან ჯ. შულცთან.

მხარეებმა თავიანთი შეფასება მისცეს სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ურთიერთობის ახლანდელ ეტაპს, შეუდგენენ მისი სხვადასხვა ასპექტის, მათ შორის ჰუმანიტარული საკითხებისა და ადამიანის უფლებების დარგში თანამიმდევლის განხილვას.

დღის წესრიგის მთავარი პუნქტი იყო საქმის მდგომარეობა მთავარ სფეროში — შეიარაღების შეზღუდვისა და შემცირების სფეროში, მათ შორის მოსკოვში ორი ქვეყნის ხელმძღვანელთა მომავალი შეხვედრის მომზადების თვალსაზრისით. ე. ა. შევარდნაძე და ჯ. შულცი დაწვრილებით შეეხნენ სტრატეგიული შეტევითი იარაღების 50-პროცენტიანი შემცირების პრობლემატიკას რაკეტასაწინააღმდეგო თავდაცვის ხელშეკრულების ამ სახით დაცვის პირობებში, რა სახითაც იგი ხელშეწერილია 1972 წელს, და ამ ხელშეკრულებიდან შეთანხმებული ვადის მანძილზე გამოუსულელობას. გამოითქვა ორმხრივი მისწრაფება დამატებით გაძლიერონ ერთობლივი ღონისძიებანი უმაღლესი დონის მოსკოვის შეხვედრამდე დარჩენილ დროში.

მხარეებმა „ერთმანეთს გაუზიარეს აზრი პირთვული გამოცდების შეწყვეტა სა და აკრძალვის საკითხთა გამო სრულმასშტაბიან მოლაპარაკებაზე საქმის მდგომარეობის შესახებ და პოზიტიურად შეაფასეს ამ მხრივ საქმის წინსვლა.

ქიმიური იარაღის აკრძალვის საკითხზე აზრთა გაზიარებისას საბჭოთა მხარემ წამოაყენა მთელი რიგი კონკრეტული ღონისძიებანი, რომლებიც კრსების ფარგლებში დაჩქარებდა მუშაობას ყოვლისმომცველი კონვენციის შესამუშავებლად.

მხარეებმა შეაფასეს მდგომარეობა ვენის შეხვედრაზე, რომელზეც უნდა შემუშავდეს შეიარაღებულ ძალებისა და ჩვეულებრივი იარაღის შემცირების შესახებ მოლაპარაკების მანდატი. აღინიშნა საერთო გაგება იმისა, რომ საჭიროა სწრაფად დამთავრდეს მუშაობა ამ მოლაპარაკების საგნის ფორმულირებაზე.

მოლაპარაკება გრძელდება.

პარტიის სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტის პლენუმი

22 აპრილს გიმართა საქართველოს კომპარტიის სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტის პლენუმი, რომელმაც განიხილა ორგანიზაციული საკითხი.

პლენუმმა საქართველოს კომპარტიის სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივნად და ბიუროს წევრად მოვალეობისაგან გაათავისუფლა ფ. ს. სანაკოევი სხვა სამუშაოზე გადასვლასთან დაკავშირებით.

პარტიის სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტის პირველ მდივნად და ბიუროს წევრად არჩეულია ა. ვ. ჩეხოევი, რომელიც პარტიის ზნაურის რაიკომის პირველ მდივნად მუშაობდა.

პლენუმზე გამოვიდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ჯ. ი. პატიაშვილი.

პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ორგანიზაციულ-პარტიული მუშაობის განყოფილების გამგე გ. გ. გუმბარიძე.

ბურჯაანის რაიონის ჯიმითის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობაში საბოლო ჰექტარი დაეთმო ლობიოს ნათესებს. მიწათმოქმედები ვეპირდებიან, რომ სახელმწიფოს მიჰყიდიან სულ ცოტა 80 ტონა ძვირფას პროდუქციას.

სამაოცი შრომითი ვახტზე წარმატებებს აღწევენ საბჭოთა მეურნეობის მექანიზატორები, რომლებიც წლეულს უნდა მოსავლის მოლებისათვის იბრძვიან.

სურათზე: თენგიზ ზაკალაშვილი — მეურნეობის ერთ-ერთი გამოცდილი მიწათმოქმედი.

საქინფორმის ფოტო.

წლეულს — შარშანდელზე მეტი

აბაშის რაიონის მეჩაიეებმა აპრილის განლილ დეკადაში მუხლჩაუხრელად იშრომეს, პლანტაციები აგროვადებში და ხარისხოვნად დაამუშავეს.

ზანათის ეთერზეთოვანი კულტურების საბჭოთა მეურნეობის, აბაშის მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობის მშრომელებმა „პლანტაციებში ორგანული და მინერალური სასუქები შეიტანეს, სხვლა, სადრენაჟო არხების გაწმენდა შემჭიდროებულ ვადებში ჩაატარეს. კალიუმიანი და ფოსფორიანი სასუქები განსაკუთრებით უხვად შეიტანეს პლანტაციებში ეწრის ს. ორკონიკიძის სახელობის, მაიდნის ცხაკაიას სახელობის და რაიონის სხვა სოფლის კოლმეურნეებმა, რომლებმაც პირობა დადეს წელს მოიწიონ ბერად მეტი მოსავალი, ვიდრე შარშან.

ეროვნული საკითხი

ბაკურიანი — ეროვნული საკითხი ერთ-ერთი ძირითადი ადგილია ეროვნული ურთიერთობების ისტორიაში. ეროვნული ურთიერთობების ისტორიის ამ ეტაპზე

სოციალიზმის განახლებისათვის, ლენინიზმისათვის

(დასასრული)

მკვიდრდება ახალი საზოგადოებრივი ატმოსფერო — საჯაროობის, მტკივნეული საკითხების თავისუფალი განხილვის, მომოხოვნელობის, ყოველგვარი მორეგებიობისა და ფსიქოლოგიური გაორქმების მიუღებლობის ატმოსფერო. საზოგადოებაში, საწარმოში, კოლქმეურნეობაში საქმეებისათვის თითოეულის პასუხისმგებლობის მზარდი შეგნება აძლიერებს შრომითი და პოლიტიკური ცხოვრების ტონუსს. ეს გამოვლინდა ლენინური კომუნისტური შაბათობის დღესაც.

პრინციპული მნიშვნელობა ის პროცესები მომდინარეობს მატერიალური წარმოების სფეროში. ჩვენი ეკონომიკა ზრდას იწყებს ჯანსაღ საფუძველზე. წარმოების მოცულობის გაფართოება პრაქტიკულად სრულად უზრუნველყოფილი ხდება შრომის ნაყოფიერების ზრდის გზით. მრეწველობაში ხუთწლეული პირველი ორი წლის მანძილზე მატების საშუალო წლიურმა ტემპმა მიაღწია 4,4 პროცენტს ადგილი ხუთწლეულის 3,7 პროცენტთან შედარებით. ორნახევარჯერ უფრო სწრაფად მცირდება პროდუქციის თვითღირებულება. უფრო სტაბილურად ვითარდება სოფლის მეურნეობა, გაიზარდა მარცვლეულის მოსავალი, ხორცისა და რძის წარმოება.

გარდაქმნის აქტივნია ისიც, რომ დაიწყო ეკონომიკის რეალური შემობრუნება ადამიანთა ყოველდღიური მოთხოვნილებებისა და მოთხოვნების დაკმაყოფილებისაკენ, სოციალური სფეროს უზრუნველყოფაში „რაც მორჩეს“ გამოყოფის პრინციპის დაძლევისაკენ. მისი განვითარებისათვის კაპიტალურმა დაბანდებამ 10 და მეტი პროცენტით გადააჭარბა თავდაპირველად დაგეგმილ კაპიტალდაბანდებებს, ხოლო მათი მატების ტემპი სამჯერ უფრო სწრაფი იყო, ვიდრე მთელ სახალხო მეურნეობაში. არსებითად გაიზარდა საცხოვრებელი სახლების საექსპლოატაციოდ გადაცემა. ამ ბოლო ორი წლის მანძილზე აშენდა 4,4 მილიონი ბინა. რის შედეგადაც სახნავი პირობები გაიუჯრედსა თითქმის 22 მილიონამდე კაცამ.

მიღწევები, როგორც ხედავთ, არის. მაგრამ არ გვაქვს საიმისო საფუძველი, რომ გადაჭარბებით შეგებულათ ისინი, მით უმეტეს, თვალი ავარიდოთ სიძნელეებს, რომელსაც გარდაქმნა აწყდება. რა თქმა უნდა, მეტის გაკეთება შეიძლებოდა.

ჯერ კიდევ ძალიან ნელა მიმდინარეობს სახალხო მეურნეობის ტექნიკური რეკონსტრუქციისათვის გამიზნული დიდი პროგრამების რეალიზაცია. არცთუ ცოტა სირთულეა ეკონომიკაში პროგრესული სტრუქტურული ძვრების განხორციელებაში, რესურსოზოგვის გაშლისათვის, პროდუქციის ტექნიკური დონისა და ხარისხის ამაღლებისათვის, ფონდუკუნდების ზრდისათვის მეშვობაში. ამ სტრატეგიული მიმართულებებით წინსვლა ჯერ კიდევ ისე არ მიმდინარეობს, როგორც საჭიროა. ეს მაშშტაბური, ხანგრძლივი ამოცანებია და მათი შესრულება მოითხოვს საზოგადოების მთელი ძალების უკიდურეს დაძაბვას, თითოეული მუშაკის საუცხოო დისციპლინასა და ორგანიზებულობას, ინიციატივას. ერთი სიტყვით, მეშვობას უნდა ვუმუტოთ, და ვუმატოთ უკლებლივ ყველას.

გარდაქმნა შრომა და ბრძოლაა, ბრძოლა სოციალიზმის მომავლისათვის, მისივე წარსულის ინერციის წინააღმდეგ, იმის წინააღმდეგ, რაც უკან გვიწევს. და ამ ბრძოლის ძირითადი პლაცდარმი მის „ახალ ეტაპზე, რომელიც დაეიწყეთ, ვახდა ორი ურთიერთდაკავშირებული ამოცანის — რადიკალური ეკონომიკური რეფორმისა და საზოგადოების ცხოვრებისა და პარტიის დემოკრატიზაციის ამოცანები. ეკონომიკური რეფორმა სოციალიზმის ჯანახლების, მისთვის მოწონაე, დემოკრატიული ფორმების მინიჭების განუყოფელი მხარეა. თავის მხრივ, უდემოკრატიზაციოდ შეუძლებელია ჩაფახთი გარდაქმნაში ხალხი, ახალ ინიციატივა დაგარჩება მოწოდებანი ადამიანის ფაქტორის აქტივიზაციისათვის. ამ ორი პროცესის ერთმანეთთან მჭიდრო კავშირზე, ურთიერთგაძლიერებაზეა დამოკიდებული დღეს ყველა სფეროში ჩვენი წინსვლის ტემპი.

დასახული „კონკრეტული მიზანი — უზრუნველყოფთ უახლოეს წლებში მართვის უაღრესად ცენტრალიზებული, მბრძანებლური სისტემიდან უპირატესად ეკონომიკურ მეთოდებზე, ცენტრალიზმისა და თვითმმართველობის ოპტიმალურ შეხამებაზე გადასვლა. რეფორმა ნიშნავს საწარმოთა უფლებებისა და დამოუკიდებლობის მკვეთრ გაფართოებას. მომენტის საკვანძო ამოცანებს შორისაა დაგეგმვის ახალი წესის ათვისება, მართვის ორგანიზაციულ სტრუქტურების შეცვლა, ფასწარმოქმნის სრულყოფა, ფინანსების გაჯანსაღება, წარმოების საშუალებათა სამეთვეთ ვაქმობაზე გადასვლა.

მაგრამ არც ის შეიძლება, რომ ველოდოთ, სანამ ყველა პრობლემა გადაიჭრება მართვის ძველისგან თანდათან. წარმატებას უზრუნველყოფენ საბოლოო ანგარიშით თვით შრომითს კოლექტივში. თუ ისინი აქტიურად არ ჩაებმებიან მეურნეობრიობის გარდაქმნაში, უბრალოდ რეფორმა ვერ განხორციელდება. პირველი გამოცდილება გვარწმუნებს, რომ საქმე ბრკოლდება იქ, სადაც ცდილობენ გარდაქმნა, წარმართონ საამარატო დეკრეტირებით, თითოს�ა შრომითი კოლექტივების „ზემოთ“, სადაც არ ეყრდნობიან მუშაკთა მეურნეობრივ ალღოსა და დაინტერესებას. ხოლო თუ ძირეული ტრანსფორმაციებ ჰასეფრი იქნებაა, მაშინ ვერ ამოიქმედდება სამეურნეო ანგარიში, თვითფინანსირებაც, თვითდაფინანსებისა და თვითმმართველობის პრინციპები — ახალი სამეურნეო მექანიზმის ეს მთავარი ძრავები.

საქმის ინტერესები მოითხოვს, ეკონომიკური გარდაქმნის „ტაბულა რასეს“ მეურნეობრიობაში, „ულტიმატუმად, რომლის დრსაც დამუშავებულებს მიქანიზმის დემონტაჟთან და ახალ პირობებზე გადასვლასთან დაკავშირებული ბარიერებები მნიშვნელი იყოს. ბაუჭარბესება უფრო სწრაფად უნდა იგრძნონ ის კოლექტივებმა, ის მრეწველებმა, რომლებიც უკეთ, უფრო ეფექტიანად მუშაობენ.

ეკონომიკურ გარდაქმნათა უმნიშვნელოვანესი მხარეა სოციალისტური მეურნეობრიობის ფორმათა მრავალფეროვნების ორიენტაცია. ჩვენში იყო და რჩება ერთიანი სოციალისტური ეკონომიკური სისტემა. ხდება რა მრავალფეროვანი, იგი იძენს მეტ მყნელობასს, მეტ სტაბილურობას, და, მაშასადამე — მეტ უნარს დაკმაყოფილოს მომხმარებელთა მოთხოვნილებანი. ეს არის კოოპერაციული მოძრაობის აღორძინების, კოოპერაციული ორგანიზაციების, რომელიც, სახელმწიფო საწარმოთა თანასწორუფლებანი პარტნიორების, გლეხთა ერების, სამეურნეო ცხოვრების სხვადასხვა დარგში კოოპერაციული საწყისების დანერგვის აზრი. ეკონომიკის ინტერესებს, საზოგადოების მოთხოვნილებებს შეესაბამება შრომითი საქმიანობის ინდივიდუალური ფორმების განვითარებაც.

ეკონომიკის განვითარებისათვის მთელი მეცადინეობა საბოლოო ანგარიშით ექვემდებარება მთავარს: გაეხადოთ საბჭოთა ადამიანების ცხოვრება უკეთესი და უფრო შინაარსიანი, და ეიკეთოთ ეს სწორედ ახლა, და არა შორეულ მომავალში. ღღეს გეგმირდება მუდმივი ძალისხმევა, ყველა მტკიცე და დამამული მუშაობა, რომ ნამდვილად უზრუნველყოფთ სურსათზე, ბინაზე, საკოლეო და მომსახურებაზე ხალხს მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილება, რომ უახლოეს ხანს მივაღწიოთ ძირეულ გარდატეხას ჯანმრთელობის დაცვაში, სახალხო განათლებაში.

უკვე მიღებულია გადაწყვეტილებანი ამის შესახებ სახელმწიფო დონეზე, და სასიკეთო ძვრები ქეყანის მასშტაბით გამოიკვეთა. ისინი შეამჩნია ხალხმა. მაგრამ არ შეიძლება არ შეგვაწუხოს სურათის გაუმართლებელმა სუბიექტივ. იმ რეკიონებში, სადაც ფეტქრებულად იღებენ ეკონომიკის ალმავლობისათვის, ავითარებენ დამმარე მეურნეობებსა და საკოლმეურნეო ბაზარს, ახალისებენ ინიციატივას მომსახურების სფეროს გაფართოებაში, ინდივიდუალური და კოოპერაციული ბიზნეს მშენებლობაში, — ერთი სიტყვით, ნამდვილად ზრდისკენ ადამიანთა საჭიროებებისათვის, ეს იგრძნობა ცვლილებანი. ხოლო ის, სადაც კვლავ ძველებურად ელოდ ზემოდან, არ ამოქმედებენ არსებული რეზერვები, — შედეგებიც უმნიშვნელია. დღეს არავის არა აქვს უფლება განუდგეს სოციალურ საკითხებს: არც ცენტრს, არც ადგილობრივ ორგანოებს, არც შრომის კოლექტივებს.

დღევანდელი დღის ერთ-ერთი დამახასიათებელი ნიშანია შრომელთა საზოგადოებრივ-პოლიტიკური აქტიურობის გაღვიძება, ეს იმ ენერგიის ცოცხალი წყარო, რომელიც ასაზრდოებს დემოკრატიულ პროცესს. დემოკრატია დღეს საბჭოთა საზოგადოების სჭირდება ქმედითი, თავისი ძალიერი გამოვლინებებით — სჭირდება საჯაროობა, კრიტიკა და თვითკრიტიკა, აზრთა ფითობა, შრომელთა რეალური მონაწილეობა მართვასა და კონტროლში. მაშინ განახლების პოლიტიკას აღიქვამს, აიტაცებს და გაამყარებს მიღიონთა შემხვედრი მოძრაობა.

პარტია ორიენტირად იღებს არა ზერელე დემოკრატიზაციას, არამედ ისეთს, რომელიც ეხება საზოგადოების ძირეულ სტრუქტურებს, მის პოლიტიკური სისტემის განვითარებას. აქ ძირეული საკითხია კარდინალურად გაბარდოდ სახალხო დეპუტატთა საბჭოების, როგორც ჩვენი სოციალისტური სახელმწიფოს პოლიტიკური საფუძვლის როლი, უზრუნველყოფილ იქნეს მისი სრულფლისუფლებისობა. სწორედ საბჭოები შუამავლ მასეტ ბუნებ დაყრდნობით აქტიურად უნდა მონაწილეობდნენ ყველა გადაწყვეტილებაში, იყვნენ სახალხო თვითმმართველობის აქტორიტეტი. ნ ინ ენ ენ ენ ორგანოები, თანამიმდევრულად იბრძოდნენ უფლებიანი დაკმაყოფილების წინააღმდეგ, რომელსაც ლენინმა უწოდა „ერთ-ერთი დიდი ბოროტება, რომელიც, ხელს უშლის ამეფრენო მშენებლობასა“. მთ ეკონომიკურ პასუხისმგებლობა მოსახლეობის შრომის, ყოფისა და დასვენების საკითხთა კომპლექსური გადაწყვეტისათვის. საბჭოებს შეუძლიათ ინიციატივიანად შეუწყონ ხელი ყოველივე მოწინავის გავრცელებას მეურნეობრიობაში, ეულტურულ შენებლობაში, ცხოვრების წესის ჯანსაღებაში.

განახლების მიზნებს ეფესაბამება ხელისუფლებისა და მართვის ისეთი შეკანონი, რომელიც თავიდან ბოლომდე ექვემდებარება ხალხის კონტროლს. ესე იგი ყველიდები დემოკრატიული გზით და იმეფეწეს თვითმმართველობის „საწყისების განვითარების გზით, „ამოიღებ ინ ტენციებს ხალ ბ ებ ინ ებ ინ ებ ინ

ᲡᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲝ ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐ

ᲕᲐᲙᲔᲗᲝᲗ, ᲠᲐᲡᲐᲪ ᲕᲨᲘᲭᲠᲝᲑᲗ ᲓᲐ ᲕᲐᲛᲑᲝᲑᲗ

ᲗᲐᲠᲨᲐᲕᲘ. გვიან შემოდგომაზე, ერთ ცრიალ დღეს, ჩვეულებრივ, ხილის საკრეფად გავედით. რამდენიმე კაცი სპუშაოზე არ გამოცხადდა. მეწყინა, რომ თანამოსაქმეებმა დაგვიღალატეს. მით უფრო, რომ უკვე ზამთრის პირი იყო, კოლმეურნეობას კი ხილის კრეფა ჯერაც არ ჰქონდა დამთავრებული. ჰოდა, გამოდგნების მისამართით საყვედური ხმამაღლა გამოვთქვი. ამაზე ჩემმა მეგობარმა ძუძუნა ამირიძემ მითხრა: კი არ უნდა საყვედურობდე, კონკრეტული ზომები უნდა მიიღო — სასოფლო საბჭოს დეპუტატად აგირჩიეთ, მეტიც, პარტიის XXVII ყრილობის დელეგატი ხარო...

დიახ, ეს ყველაფერი სწორია. მართლაც დიდი ნდობა გამომიცხადეს. ეს ნდობას კი გამართლება უნდა. გამართლებ კი ჩემი ყოველდღიური შრომით თანამოსაქმეთა ნდობას? ამ კითხვას ხშირად ვუსვამ ჩემს თავს და, უნდა გადოგტყდე, ყოველთვის ობიექტურ პასუხით კმაყოფილი...

ოცდაათი წელია მე და ჩემი მეუღლე კოლმეურნეობაში ვმუშაობთ, ხუთ შვილს ვზრდით. საკოლმეურნეო შრომამ ჩემი ცხოვრების გზაზე ბევრი სიხარული, ამაღელვებელი, ღირსსახსოვარი მოგვლინა მოწმე და მონაწილე გამხადა. ახლაც, როცა პარტიის XXVII ყრილობას ვიხსენებ, გული სიამით და სიამაყის გრძნობით მევსება. პარტიის ყრილობები ყოველთვის იყო თვალსაჩინო მოვლენა ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების გზაზე, მაგრამ ოცდამეშვიდე ყრილობის მნიშვნელობა საბჭოთა ისტორიაში, ვფიქრობ, განსაკუთრებულია.

მას შემდეგ განვლილი დროის მანძილზე საბჭოთა საზოგადოების ცხოვრებისა დ საქმიანობის ყველა სფეროში — პოლიტიკურში, ეკონომიკურსა თუ სულიერში მართლაც ძირეული ცვლილებები მოხდა. მომთხოვნელობის, პრინციპულობისა და ალალმართლობის ატმოსფერო, რომელიც ხალხს ყოველდღიურ ცხოვრებაში მკვიდრდება, იმის დასტურია, რომ შრომიერი ადამიანები ზხარს უტერენ გარდაქმნას, მისი იდეები ტკბილად ეკიდებს ფეხს საზოგადოებრივ შეგებაში, განსაზღვრავს მიმდინარე პროცესების შუქ-ეფეკტიანობას.

ასეა ყველგან, ასეა ჩვენშიც.

გარდაქმნა ვერ იგუეს წარსულის სტერეოტიპებმ. მას გაგიფლი და ინიციატივანი ადამიანები სჭირება, რომლებიც ახლებურად აზროვნებენ, არსებითდარტულად წყვეტენ საკითხებს. მაგრამ ბიუროკრატიული სიფრთხილის სინდრომი, სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ სიცოცხლისუნარიანია, იგი იოლად არ ნებდება ახლის მაძიებელ ახრს. ის ფაქტი, რომ კოოპერაციული და იმდვიდუალური შრომით საქმიანობა ჩვენი სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე არცთუ დიდ პატივშია, იმაზე მიგვანიშნებს, რომ სოფლის პარტიული და საბჭოთა აქტივი არაკითარ ახსნა-განმარტებითს მუშაობას არ ეწევიან, ეთქვათ, კოოპერატიული მოძრაობის სასარგებლოდ.

ოცდამეშვიდე ყრილობის დამთავრების შემდეგ მოსკოვიდან რომ დავბრუნდი, მახსოვს, თანამოსაქმეებმა შეხვედრა მომიწყვეს, ალუბი მაშინ არ გვქონდა და კოლმეურნეობის თავჯდომარის ოთახში მოვიყარეთ თავი. ჩემს მეგობრებსა, რა თქმა უნდა, დაწვრილებით ეუამბე ყველაფერი, რაც კრემლის ყრილობათა სასახლეში ვნახე, მოვიმზინე და შევიგრძენი. ვუთხარი, თუ რა დიდი ამოცანები დაუსახა ყრილობამ საბჭოთა ხალხს ქვეყნის შემდომი ეკონომიკური განვითარების გზაზე, თუ რა პრინციპისმომგანი მნიშვნელობა მიანიჭა მან ქალაქად თუ სოფლად კულტურულ-საყოფაცხოვრებო და სოციალური პროგრამის განხორციელებას. კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ ა. ილურიძემ შეხვედრაზე თქვა, პირველი, რასაც ჩვენ აკეთებენ, ალუბი იქნებაო.

ამ დღიდან ორ წელზე ცოტა მეტი გავიდა და დღეს უკვე ალუბიც აქვს სოფელს, შინმოუსვლელთა შემორაკლილ, სპორტული მოედანიც, მოასფალტებული გზებიც.

კოლმეურნეობამ სტიპენდია დაუნიშნა ზედიდელ ახალგაზრდებს, რომლებიც დედაქალაქის უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლობენ. სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ ისინი კოლმეურნეობას დაუბრუნდებიან. მათს ცოდნასა და მაღალკვალიფიკაციურობაზე აქედანვე ვიმედოვნებთ.

ადრინდ გარკვეულწილად უკვე შეგიძლია ვილაპარაკოთ სოფლის ქალაქში ეძებს, ან სულაც რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ „გრძელ მანეთს“ დაედევნება ხოლმე.

ვინ არიან ისინი? გ. ცერცვაძე, ა. მიისუიანა, მ. აწყარიხაშვილი, ფ. ბერიანიძე და სხვები, რომლებიც საკოლეურნეო შრომას ბირკვზე დგომას და გარე-გარე ხეტიალს ამჯობინებენ. გამკითხავი კი არავინ არის.

როცა 362 კაცედან 29 კაცი სავალდებულო მინიმუმსაც ვერ გამოიმუშავებს, კომუხისტები, დიაღაც უნდა ვეტახდეთ განგაშს, სინამდვილეში კი არაფერი ამის მსგავსი არ ხდება. ჯერ კიდევ ვერ გავთავისუფლდით საკითხებსადმი ფორმალური, მოჩვენებითი მიდგომისაგან.

— რა არის გარდაქმნა? — იკითხა ამას წინათ ჟურნალ-პარტიულ კრებაზე № 3 ბრიგადის ბრიგადირმა ა. ელიაშვილმა, და თავადვე გასცა პასუხი: გარდაქმნა არის ის, რომ თითეული ჩვენგანი მაქსიმალური უკუგებით შრომობდეს თავის სამუშაო ადგილზე. გარდაქმნა არის მტკიცე დისციპლინა და მოგკითხვლობა, წესრიგი და წესიერება სულიერი ცხოვრების ყველა სფეროში.

აი ასე, დიდის ამბით დაგვმეძღვრა ა. ელიაშვილმა კრებაზე, საღამოთი კი ნასვამი მიუჯდა კოლმეურნეობის ტრაქტორს და, როგორც იტყვიან, გაავენ-გამოავენ.

განა ამას ჰქვია „ჩვენს სამუშაო ადგილზე მაქსიმალური უკუგებით შრომა“? უნებურად მახსენდება ერთი ადგილი წლეგანდელი 6 აპრილის „პრავდაში“ დაბეჭდილი სარედაქციო წერილიდან „გარდაქმნის პრინციპები: აზროვნებისა და მოქმედების რეკონსტრუქციობა“: „...ზოგიერთი... ეკონომიკურ ტრანსფორმაციებს ელოდებიან, ეს ეკონომიკური ტრანსფორმაციები ... ...

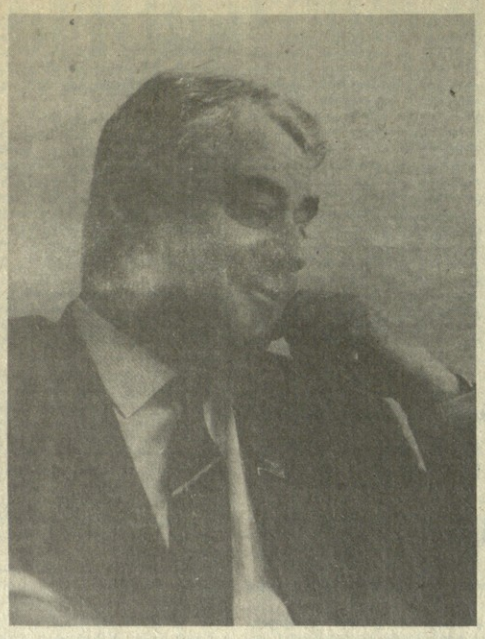

ᲓᲘᲓᲘ ᲛᲝᲚᲕᲐᲬᲔ

23 Ა�პᲠᲘᲚᲘ საქართველოს სამეცნიერო საზოგადოებისათვის, ჩვენი ახალგაზრდობისათვის გამორჩეული თარიღია. ამ დღეს, 1907 წელს დაიბადა კაცი, ვისმა მეცნიერულმა ტალანტმა მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში პოვა აღიარება.

ერთი თაბახი ნამდვილად არ ეყოფა გამოჩენილი საბჭოთა მათემატიკოსის და მექანიკოსის, მეცნიერების დიდი ორგანიზატორის, დიდი საზოგადო მოღვაწის აკადემიკოს ილია ვეკუას ღვაწლისა და აღიარების ძალიან მშრალ ჩამოთვლასაც. სოციალისტური შრომის გმირი, ლენინური და სახელმწიფო პრემიების ლაურეატი, უცხოთის არაერთი აკადემიისა და საზოგადოების წევრი, სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს არაერთგზის დეპუტატი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრი...

რამდენი დიდი საქმის მოთავე და სულისჩამდგმელი იყო ბატონი ილია. სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ციმბირის განყოფილების ერთ-ერთი ორგანიზატორი, ნოვოსიბირსკის უნივერსიტეტის პირველი რექტორი, თბილისის უნივერსიტეტის წინამძღოლი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი. მამულიშვილობის, სიყვარულის, პატივისცემის რამდენი ძეგლი დაიდგა სიცოცხლეშივე!

ახალგაზრდობა იყო მისი ერთ-ერთი უმთავრესი საზრუნავი. მისი მეცნიერული წინსვლის, ზნეობრივი სრულყოფისათვის ბატონმა ილიამ ბევრი, ძალიან ბევრი გააკეთა. თანაც — საოცარი გულითადობით, პირუთვნელობით და მომთხოვნელობით, სიბრძნით და სულგრძელობით, იმ თვისებებით, რომლითაც გამორჩეული იყო ყოველთვის.

უთქვამს:

„რა საჭიროა წვრილმანი კინკლაობა და უღირსი ჭიშპი?— მეცნიერებს ეს არაფერს მატებს"...

„მეცნიერების უკვდავება ძველი და ახალი თაობის თანამშრომლობასა და თანამოღვაწეობაშია. და აქ არა მხოლოდ აზრთა ერთობა იგულისხმება, არამედ აზრთა სხვაობაც. შეგირდი თამამად უნდა გამოთქვამდეს თავის შეხედულებას, თუგინდ ის ოსტატის აზრს არ ემთხვეოდეს. სხვაგვარად წარმოუდგენელია მეცნიერების განვითარება. ვინც შეგირდი არ ყოფილა, ვერც ოსტატი გახდებაო", — მოძღვრავდა დიუღალავიდ თავის მოწაფეებს, რომელთა სახელი ლეგენდონია...

მახსოვს, მის უახლოეს მეგობარს, ჩვენი დროის უთვალსაჩინოეს მათემატიკოსს, სამგზის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატს, აკადემიკოსს სერგი სობოლევს ჯოთხე: ილია ვეკუას ხასიათში რომელი თვისება მიგაჩნდათ უმთავრესად მეთქი?

არც დაფიქრებულა, ისე მიპასუხა:

„დიდი პროფესიული პასუხისმგებლობა, მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობა სამაფულო მეცნიერების, ხალხისა და საბჭოთა ქვეყნის წინაშე".

ასეთი იყო ილია ვეკუა: მეცნიერი, მოღვაწე, კომუნისტი.

ᲜᲐᲜᲣᲚᲘ ᲑᲐᲠᲐᲗᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

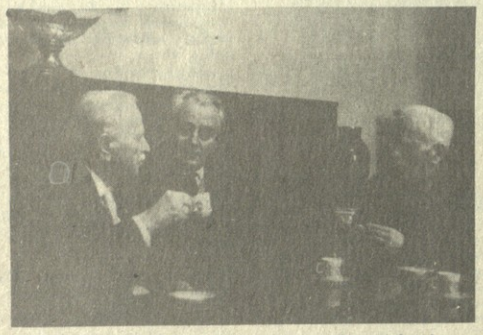

ᲡᲣᲠᲐᲗᲨᲘ: ᲘᲚᲘᲐ ᲕᲔᲙᲣᲐ ᲓᲐ ᲐᲠᲜᲝᲚᲓ ᲩᲘᲭᲝᲕᲐᲕᲐ.

ᲒᲣᲨᲘᲜ, ᲓᲦᲔᲡ, ᲮᲕᲐᲚ

ᲤᲐᲥᲢᲘ ■ ᲛᲝᲬᲛᲚᲔᲜᲐ ■ ᲙᲝᲛᲔᲜᲢᲐᲠᲘ

ᲓᲐᲫᲐᲛᲝᲬᲛᲘᲚᲔᲑᲣᲚᲗᲐ ᲓᲦᲔᲡᲐᲡᲬᲐᲣᲚᲘ

ᲞᲝᲔᲢᲘᲠᲘ სიტყვები „ძმაო, ძმიაა ხარ ძლიერი" გახდა მეგობრობის, ფუტბალელის დევიზი, რომელიც მახარაძის რაიონის სოფელ შრომაში მიმდინარეობს. იგი ეძღვნება ხერსონის ოლქის სრულელ როგნოს უკრაინელ თანამოძმეებთან ქართველ კოლმეურნეთა მეგობრული კავშირურთიერთობის 50 წლისთავს.

აღფრთოვანებით უსმენს ახალგაზრდობა სოფელ შრომის კოლმეურნეობის სპპატიო თავმჯდომარეს, სოციალისტური შრომის გმირს მიხაკო ორაგველიძეს. იგი ეოცხალი მატიანეა ამ დიდი მეგობრობისა, რომელსაც დასაბამი მიეცა ნახევარი საუკუნის წინათ მოსკოვში საკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენაზე.

განვლილი ორმოცდაათი წლის მანძილზე დაძმობილდნენ არა მარტო კოლმეურნეობები, არამედ ქალაქებიც და სოფლებიც. ამ დღეებში გაფორმდა კიდევ ერთი ახალი ხელშეკრულება ნოვოგიგორიევკის სპეციალიზებული საბჭოთა მეურნეობისა და ნარუჯის აგროკომბინატის შემოქმედებითი თანამეგობრობის შესახებ. მშრომელები გახდნენ ინიციატორები ახალი თაობისაც: „მეგობრობის 50 წლისთავს — 50 დამკვრელური დღე".

წლევანდელი ტრადიციული მუსიკალური ფესტივალი „გუერიის გაზაფხული" აგრეთვე ეძღვნება სახელოვან თარიღს. საღღესასწაულო რეპერტუარი აქვთ ადგილობრივ სამხატვრო კოლექტივებსაც, რომლებმაც პროგრამაში შეიტანეს უკრაინელ კომპოზიტორთა ნაწარმოებები, დნეპრისპირა ხალხური მელოდიები და ეკავეკი. ამ პროგრამით თვითმქმედი მსახიობები გაემგზავრებიან როვნოში, სადაც მაისში მოეწყობა საქართველოს დღეები.

▼ ▼

ᲛᲝᲠᲐᲚᲣᲠ-ᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲔᲑᲠᲘᲕᲘ ᲙᲚᲣᲑᲘ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐ

ᲞᲐᲡᲣᲮᲘᲡᲛᲒᲔᲑᲚᲝᲑᲐ არასრულწლოვანთა მიერ ჩადენილი სისხლის სამართლის დანაშაულისათვის — ასეთი იყო თემა პირველი საუბრისა, რომელიც თერჯოლაში საზოგადოებრივ საწყისებზე შექმნილი მორალურ-სამართლებრივი აღზრდის კლუბის წევრებმა მოისმინეს.

კლუბი აერთიანებს ქალაქისა და მიგ მახლობლად მდებარე სოფლების უფროსი კლასების მოსწავლეებს, აგრეთვე ქვის კარიერის, ღვინის ქარხნისა და სხვა საწარმოთა ახალგაზრდა თანამშრომლებს. კულტურის ახალი კერის წევრთა წინაშე მოხსენებებით გამოდიან რაიონის პროკურორი რ. კოტიაშვილი, ექიმი ა. სიმონგულოვი, პედაგოგი ი. კუტალაძე და სხვები.

„ᲒᲠᲘᲒᲝᲨᲐᲕᲘᲚᲝᲜᲐᲗ" ᲐᲚᲒᲔᲗᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ

„...**ᲓᲦᲔᲡ** ობაა, იცი ობა"... ...იტყოდა პოეტი...

23 აპრილი იოსებ გრიშაშვილის დღეა. ალგეთის ქუჩაც პოეტის ბიოგრაფიის განუყოფელი ნაწილია. სახლში, რომელშიც ცხოვრობდა იგი და ახლა ი. გრიშაშვილის ბიბლიოთეკა-მუზეუმია, ყოველწლიურად იმართება „გრიშაშვილობა", იქ. ჩვენი საზოგადოების საყვარელი თავშესაყრელი ადგილია.

დღესაც შეიკრიბებიან მორიგ „გრიშაშვილობაზე" მისი შემოქმედების დამფასებლები, თვალს გადაავლებენ გრიშაშვილისეულ რელეკვიეს, გაიხსენებენ პოეტის ხმას: „მეუფეო, ჩემი ლოცვა დღეს იქნება სულ სხვაგვარი"... მაინც რას ეხება ეს ლოცვა?... ცხადია, სამშობლოს კეთილდღეობას!

„მე მინდა რომ საქართველო, ეს სამოთხის შვიდს წყარო, მტრებს არ მისცე საჭირითოდ, შეიტკბო და შეიყვარო".

დღეს პოეტის დღეობა — საბლი ალგეთის ქუჩაზე ყოველთვის გულღიად ეგებება პოეტის მოყვარულთ.

▼ ▼

ᲡᲐᲙᲦᲔᲡᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲐ

1988 ᲬᲚᲘᲡ 22 აპრილს 13 საათსა და 30 წუთზე მოსკოვის დროით საბჭოთა კავშირში სემიპალატინსკის რაიონის მოლოგინზე მოაწყვეს 20 კილოტონამდე სიმძლავრის მოწოლქვეშა ბირთვული აფეთქება.

აღნიშნული გამოცდა მოეწყო ბირთვული აფეთქების ფიზიკის დარგში გამოკვლევების შედეგების შემოწმების მიზნით.

რუბრიკისათვის გამოყენებულია საკდესის, საქინფორმბიუროს და „კომუნისტის" კორესპონდენტთა მასალები.

ᲝᲠᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 25 Ა�პᲠᲘᲚᲘ

პირველი პროგრამა. 13.00 — „ნაშუადღევს". 13.45 — ათლეტიზმი. 14.00 — ხალხური შემოქმედება. გურჯაანის რაიონის თვითმოქმედი კოლექტივების კონცერტი. 15.35 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი. „ბალხარი". 15.45 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 15.55 — დღეს თბილისის კინოთეატრების ეკრანებზე. 16.05 — მოსწავლეთათვის. რუსული ენა. 16.35 — „ჯადოსნური საღებავი". 17.05 — საქართველოს ისტორია. 17.35 — განცხადებები. 17.40 — გარდაქმნის წახნაგები. „უფლებები და პასუხისმგებლობა". 18.25 — „თეატრი და დრო". მოზარდთა თეატრების საკავშირო ფესტივალი ერევანში. 19.00 — საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის ფოლკლორული ანსამბლის „ყოლეთიის" კონცერტი. 19.15 — ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „გიგანინი, ჩვენი შვილები". 19.40 — ხალხური შემოქმედება. „ჯაჭვის ეპარანი". 20.00 — მოამბე. 20.35 — დიალოგი პოლიტიკურ თემაზე. 21.10 — ლიტერატურული თეატრი: 6. ბარათაშვილი „ბედი ქართლისა". 22.00 — „ვრემია". 22.40 — გარდაქმნის პროგექტორი. 22.50 — „დიალოგის კომენტარს მაყურებელს ვთხოვთ". 23.15 — „მსახიობის ერთი როლი. მედვინეეფუხუცესი სპექტაკლში „ილია ვარ". 23.45 — კონცერტი.

მეორე პროგრამა. 18.05 — მოსწავლეთათვის. სსრ კავშირის ისტორია. 18.50 — ცენტრალური ტელევიზიის გაცვლითი ფონდიდან". სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმების პროგრამა. 19.30 — მოკლემეტრაჟიანი სატელევიზიო მხატვრული ფილმი „გედის სიმღერა". 20.00 — მოამბე. 20.35 — ქართული მხატვრული ფილმი „ვინ არის მეოთხე?".

ᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 26 ᲐᲪᲐᲠᲘᲚᲘ

პირველი პროგრამა. 13.00 — „ნაშუადღევს". 13.45 — ათლეტიზმი. 14.00 — ქართული ენის ტელეკურსი. 14.30 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმი „გომბეშოები". 15.00 — კინოგურნალი „მინდა ყველფერი ვიცოდე". 15.10 — ბბიტურიენტთათვის. ქიმია. 15.40 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 15.50 — დღეს თბილისის კინოთეატრების ეკრანებზე. 16.00 — შვეცისწავლოთ ინგლისური ენა. 16.30 — თბილისის საერთაშორისო ტურნირი წყალბურთში. საქართველო, — ბულგარეთი. 17.00 — დიალოგი პოლიტიკურ თემაზე. 17.35 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ახალგაზრდობა მწყობრშია". 17.55 — განცხადებები. 18.00 — ახალგაზრდობისათვის. „ბერკანობა". 18.20 — მოსწავლეთათვის. „ჩვენი სადისკუსიო კლუბი", (სატელევიზიო ფილმის „გაიგინთ ჩვენი შვილების" განხილვა). 20.00 — მოამბე. 20.35 — „ალო, უუქეიონიალ". 21.25 — ხალხური შემოქმედება. „უანდურზე დანამლერები". 22.00 — „ვრემია". 22.40 — გარდაქმნის პროგექტორი. 22.50 — მოსწავლეთათვის. „ბეიეინი ბაბა". 23.20 — „ბოლო ტურის წინ". 23.45 — „ძეგლის მეგობრის" რესპუბლიკური დღის დაწესება უადრესად კეთილშობილური საქმეა.

ᲞᲐᲠᲐᲡᲙᲔᲕᲗᲘ, 27 ᲐᲪᲐᲠᲘᲚᲘ

პირველი პროგრამა. 13.00 — „ნაშუადღევს". 13.45 — ათლეტიზმი. 14.00 — მათემატიკის ტელეკურსი. 14.30 — ქართული დოკუმენტური ფილმი „ეროვნული სანაძე". 14.50 — ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „იმერეთი". 15.10 — მასწავლებლის საათი. ბუნების დაცვა. 15.40 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 15.50 — „დღეს თბილისის კინოთეატრების ეკრანებზე". 16.00 — შვეისწავლოთ გერმანული ენა. 16.30 — „ჯადოსნური ეკრანი". 16.45 — ხალხური შემოქმედება. „სარეფქიანი ფონდიდან". 17.20 — „თვალსაწიერი". სატელევიზიო ჟურნალი უფროსკლასელთათვის. 18.10 — „ხუთწლედი — წელი მესამე". 19.00 — განხსენება — რეპეტორი გ. ალექსიშვილი. 19.30 — მოამბე. 20.00 — ოლიმპიური ტურნირის შესარჩევი მატჩი ფუტბურთში. სსრ კავშირისა და ბულგარეთის ოლიმპიური ნაკრები გუნდები. 22.00 — „ვრემია". 22.40 — გარდაქმნის პროგექტორი. 22.50 — საერთაშორისო ამხანაგური შეხვედრა ფუტბურთში. სსრ კავშირისა და ჩეხოსლოვაკიის ნაკრები გუნდები. რეპორტაჟი ჩეხოსლოვაკიიდან.

მეორე პროგრამა. 16.55 — მხატვრული ფილმი „მისტერ მაკკინლის გაქცევა". 19.30 — მოამბე. 20.00 — მოსწავლეთათვის. მათემატიკა. 20.45 — მხატვრული ფილმი „სამი ოქროს ბეწვი".

ᲮᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 28 ᲐᲪᲐᲠᲘᲚᲘ

პირველი პროგრამა. 13.00 — „ნაშუადღევს". 13.45 — ათლეტიზმი. 14.00 — ბბიტურიენტთათვის. ბიოლოგია. 14.30 — დოკუმენტური ფილმი „თვალსაწრისი". 15.20 — მასწავლებლის საათი. საოჯახო ცხოვრების ეთიკა და უსიკოლოგია. 15.50 — „ᲪᲘᲡᲤᲔᲠ ᲔᲙᲠᲐᲜᲖᲔ"

— საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 16.00 — „დღეს თბილისის კინოთეატრების ეკრანებზე". 16.10 — საბავშვო ფილმების ეკრანი. „ბეიეინი ბაბა". 16.00 — „სამხრეთის საზღვრების სადარაჯოზე". სატელევიზიო ჟურნალი საბჭოთა არმიის მეომრებისათვის. 16.45 „ბუნების კარი". 17.30 — „ხელოვნების ლექტორიუმი". იაპონური ხელოვნება (გადაცემა მეორე). 18.00 — ფუბბურთი. თბილისის „დინამო"-დინეეცკის „შახტიორი". 19.50 — მუტატაციაციური ფილმი „ორი ბაჯა". 20.00 — მოამბე. 20.45 — თეატრალური ალფაზა. 21.15 — მსოფლიოს საოპერო ხელოვნების საგანძური. პუჩინის ოპერა „ტურანდოტი". 22.00 — „ვრემია". 22.40 — მსოფლიოს საოპერო ხელოვნების საგანძური. პუჩინის ოპერა „ტურანდოტი". (დასასრული). 0.10 — „ტელემაყურებლის თანამეგზავრი". 0.55 — საზღვარგარეთის ესტრადის მსახიობთა კონცერტი.

ᲙᲕᲘᲠᲐ, 1 ᲛᲐᲘᲡᲘ

პირველი პროგრამა. 9.40 — დოკუმენტური ფილმი „აქ ცხოვრობდა და მუშაობდა ლენინი". 9.50 — მშრომელთა საერთაშორისო სოლიდარობის დღის 1 მაისისადმი მიძღვნილი გადაცემა (რეპორტაჟი ქ. თბილისის რესპუბლიკის მოედნიდან და მოსკოვის წითელი მოედნიდან). 13.00 — „სიმღერა, ლექსი — სამშობლოს!" 13.45 — კინოფანტაზია. 14.35 — პოეზიის ხუთი წუთი. 14.40 — ხალხური შემოქმედება. საზეიმო კონცერტი. 16.00 — „სოლიდარობა — ეს ლამაზი სიტყვა". 17.05 — პოეზიის ხუთი წუთი. 17.10 — „მეგობრების ეკრანი". მიშელ ლეგრანი ერევანში (სომხეთის ტელევიზიის გადაცემა). 18.20 — მოსწავლეთათვის. „ჯორჯია, ჯორჯია". 19.25 — მუსიკალური ალფაზა. 20.00 — მოამბე. 21.15 — საზეიმო კონცერტი. 22.00 — მშრომელთა საერთაშორისო სოლიდარობის დღის 1 მაისისადმი მიძღვნილი ზეიმის რეპორტაჟი მოსკოვიდან. 23.00 — კინოს სამყაროში.

ᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 23 ᲐᲪᲐᲠᲘᲚᲘ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ

პირველი პროგრამა. 7.30 — „120 წუთი". 9.35 — „რატომ და რისთვის". საბავშვო გადაცემა. 10.05 — დოკუმენტური ფილმი ციკლიდან „ისინი პირველნი იყვნენ". გ. მ. კრეიტანოვსკის ცხოვრება და მოღვაწეობა. 10.30 — „ცისკრტკეცა". გადაცემა მაყურებელთა წერილების მიხედვით. 11.10 — უსაფრთხო მოძრაობა. 11.40 — ხ. პროკოფიევი. კლასიკური სიმფონია. 12.00 — მშობლის დღე შაბათია. 13.25 — დამოყვრებული ქალაქების მსოფლიო დღისათვის. დამმობილებული ქალაქების მხატვრული კოლექტივების კონცერტი. 13.55 — ტელეჟურნალი „სოციალიზმის ქვეყნებში". 14.25 — ჯეელასა და თითოეულისათვის. 15.30 — ახალი ამბები. 15.40 — ნეკრასოვი და დოსტოევსკი. 16.30 — ფანტასტიკა მულტიპლიკაციი ში ი. 17.05 — ბელორუსიის სახელმწიფო ფილარმონიის ხალხური მუსიკის ანსამბლის „სვიატაზ" კონცერტი. 17.15 — შეხვედრა ოსტანკინოს საკონცერტო სტუდიაში სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრთან აკადემიკოს ე. ი. ჩაზოვთან. 18.50 — ახალი ამბები. 18.55 — თქვენ ბეპატიეებთან ვიაჩესლავ მალეეიკი. 20.00 — საბჭოთა კავშირ-პოლონეთი: ახალი პორიზონტები. 22.00 — „ვრემია". 22.40 — გარდაქმნის პროგექტორი. 22.50 — „ჩვენ მემფარ ე ბ ს ვწერთ..." 0.20 — შუალამედე და ნამუალამეს.

მეორე პროგრამა. 9.00 — დილის ვარჯიში. 9.15 — კუნის ტელევიზიის სამეცნიერო-პოპულარული პროგრამები. 10.05 — თეატრალური ტელეაბონემენტი. ა. პ. ჩეხოვი. „სამი და". 11.05 — რეალიკა და პოლეტიკა. 11.35 — „ერუდიტი". სამეცნიერო-პოპულარული ფილმები. 12.25 — ცხოველთა სამყაროში. 13.25 „ფილოსოფიური საუბრები. 14.25 სამნიაო აკადემია. 14.55 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმი „კარამზინის ემორობა". 15.30 — ნოვატორები და კონსერვატორები. 16.00 — სპორტული ტანვარჯიში. საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატი. 17.00 — ეთერშია მუსიკა. შესვენებისას — რეკლამა. 18.55 — სუბტიტრებიანი მხატვრული ფილმი „ირწვის ფრთები". 20.15 და 21.15 — ეხტაფეტა. ფიზკულტურულ-სპორტული პროგრამა. 21.00 — „„ძილი ნენისა, პატარებო!". 22.00 — „ვრემია". 22.40 — გარდაქმნის პროგექტორი. 22.50 — მხატვრული ფილმი „26 ბაქოელი კომისარი". 0.45 — რეგბი. საბჭოთა კავშირისა და ესპანეთის ნაკრები გუნდები. 0.35 — ახალი ამბები.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ

პირველი პროგრამა. 7.30—„120 წუთი". 9.40—მულტიპლიკაციური ფილმების პროგრამა. 10.25 — ხალხური შემოქმედება. ქართული ხალხური საკრავების პრობლემები. 11.05 — შვეისწავლოთ ქართული ენა. 11.35 — „ჯანმრთელობა". 12.15 — შვეისწავლოთ რუსული ენა. 12.45 — ქართული კულტურის კერები საზღვარგარეთ. ბულგარეთი. 13.30 — პოეზიის ხუთი წუთი. 13.35 — ქართული მუსიკის სიახლენი. 6. მამისაშვილის სიმფონიური ციკლი. 14.10 — რეკლამა. 14.20 — პოეზიის ხუთი წუთი. 14.25 — მოსწავლეთათვის. „ჩვენი მუსიკალური თეატრი". 15.25 — „ვარნისაკი". 15.55 — საინფორმაციო გამოშვება. 16.05 — საბჭოთა საზღვრების სადარაჯოზე". სატელევიზიო ჟურნალი საბჭოთა არმიის მეომრებისათვის. 16.50 — — კინოჟურნალი. 17.00 — ფეხბურთი. ბაკოს „ნეფთჩი"-თბილისის „დინამო". შესვენების დროს — კინოჟურნალი. 18.45 — კონცერტი. 19.10 — ევროპის ჩემპიონატი რეგბი ში: სსრ კავშირისა და ესპანეთის ნაკრები გუნდები. ვიდეოჩანაწერი. 19.50 — მულტიპლიკაციური ფილმი. 20.00 — მოამბე. 20.40 — კონცერტი. 21.15 — სპორტული პროგრამა „45 წუთი". 22.00 — „ვრემია". 22.40 — — გარდაქმნის პროგექტორი. 22.50 — „ფილმი, მსახიობი, როლი".

ᲝᲠᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 24 ᲐᲪᲐᲠᲘᲚᲘ

პირველი პროგრამა. 13.00 — „ნაშუადღევს". 13.45 — ათლეტიზმი. 14.00 — ხალხური შემოქმედება. გურჯაანის რაიონის თვითმოქმედი კოლექტივების კონცერტი. 15.35 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი. „ბალხარი". 15.45 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 15.55 — დღეს თბილისის კინოთეატრების ეკრანებზე. 16.05 — მოსწავლეთათვის. რუსული ენა. 16.35 — „ჯადოსნური საღებავი". 17.05 — საქართველოს ისტორია. 17.35 — განცხადებები. 17.40 — გარდაქმნის წახნაგები. „უფლებები და პასუხისმგებლობა". 18.25 — „თეატრი და დრო". მოზარდთა თეატრების საკავშირო ფესტივალი ერევანში. 19.00 — საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის ფოლკლორული ანსამბლის „ყოლეთიის" კონცერტი. 19.15 — ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „გიგანინი, ჩვენი შვილები". 19.40 — ხალხური შემოქმედება. „ჯაჭვის ეპარანი". 20.00 — მოამბე. 20.35 — დიალოგი პოლიტიკურ თემაზე. 21.10 — ლიტერატურული თეატრი: 6. ბარათაშვილი „ბედი ქართლისა". 22.00 — „ვრემია". 22.40 — გარდაქმნის პროგექტორი. 22.50 — „დიალოგის კომენტარს მაყურებელს ვთხოვთ". 23.15 — „მსახიობის ერთი როლი. მედვინეეფუხუცესი სპექტაკლში „ილია ვარ". 23.45 — კონცერტი.

მეორე პროგრამა. 18.05 — მოსწავლეთათვის. სსრ კავშირის ისტორია. 18.50 — ცენტრალური ტელევიზიის გაცვლითი ფონდიდან". სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმების პროგრამა. 19.30 — მოკლემეტრაჟიანი სატელევიზიო მხატვრული ფილმი „გედის სიმღერა". 20.00 — მოამბე. 20.35 — ქართული მხატვრული ფილმი „ვინ არის მეოთხე?".

ᲡᲐᲛᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 26 ᲐᲪᲐᲠᲘᲚᲘ

პირველი პროგრამა. 13.00 — „ნაშუადღევს". 13.45 — ათლეტიზმი. 14.00 — ქართული ენის ტელეკურსი. 14.30 — სამეცნიერო-პოპულარული ფილმი „გომბეშოები". 15.00 — კინოგურნალი „მინდა ყველფერი ვიცოდე". 15.10 — ბბიტურიენტთათვის. ქიმია. 15.40 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 15.50 — დღეს თბილისის კინოთეატრების ეკრანებზე. 16.00 — შვეისწავლოთ ინგლისური ენა. 16.30 — თბილისის საერთაშორისო ტურნირი წყალბურთში. საქართველო, — ბულგარეთი. 17.00 — დიალოგი პოლიტიკურ თემაზე. 17.35 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ახალგაზრდობა მწყობრშია". 17.55 — განცხადებები. 18.00 — ახალგაზრდობისათვის. „ბერკანობა". 18.20 — მოსწავლეთათვის. „ჩვენი სადისკუსიო კლუბი", (სატელევიზიო ფილმის „გაიგინთ ჩვენი შვილების" განხილვა). 20.00 — მოამბე. 20.35 — „ალო, უუქეიონიალ". 21.25 — ხალხური შემოქმედება. „უანდურზე დანამლერები". 22.00 — „ვრემია". 22.40 — გარდაქმნის პროგექტორი. 22.50 — „ბეიეინი ბაბა". 23.20 — „ბოლო ტურის წინ". 23.45 — „ᲫᲔᲒᲚᲘᲡ ᲛᲔᲒᲝᲑᲠᲘᲡ" ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲣᲠᲘ ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲐᲬᲔᲡᲔᲑᲐ ᲣᲐᲓᲠᲔᲡᲐᲓ ᲙᲔᲗᲘᲚᲨᲝᲑᲘᲚᲘ ᲡᲐᲥᲛᲔᲐ.

ᲐᲛ ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲔᲑᲘᲗᲘᲗ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ-ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲐᲗᲐ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲣᲠᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝ

ᲘᲣᲜᲘᲡᲘ, რომ 1988 წლის 28 აპრილს 11 საათზე თბილისში პროფკავშირთა კულტურის სასახლეში (ვაჟაფშაველას პრსპექტი, 48, მეტრო „დელისი") გაიხსნება სამეცნიერო-ტექნიკურ საზოგადოებათა რესპუბლიკური საბჭოს და დარგობრივი გამგეობების გაერთიანებული პლენუმი. რეგისტრაცია იწარმოებს 28 აპრილ დილის 10 საათიდან.

საქართველოს სამეცნიერო-ტექნიკურ საზოგადოებათა რესპუბლიკური საბჭოს პრეზიდიუმი.

ᲩᲕᲔᲜ ᲛᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲚᲔᲑᲡ!

ᲒᲐᲖᲗᲝᲜᲘ „ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ" შეგიძლიათ გამოიწეროთ შეუზღუდავად, ნებისმიერი ვადით „სოიუზპიჩატის" ორგანოებში და პრესის საზოგადოებრივ გამგეობებთან, ბიბლიოთეკებთან სამუშაო, სასწავლო და საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, აგრეთვე კავშირგაბმულობის განყოფილებებსა და თბილისის ფოსტამაზში.

ჩვენი გაზეთი რომ მიიღოთ მიმდინარე წლის შემდგომი თვეებიდან, გთხოვთ, ხელმოწერა გააფორმოთ ოთ წინა თვის 18 რიცხვამდე.

ასევე 1988 წლის აპრილიდან თქვენ შეგიძლიათ გამოიწეროთ გაზეთი „კომუნისტი" 1989 წლისათვის.

ᲮᲔᲚᲛᲝᲬᲔᲠᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ 1 ᲬᲚᲘᲗ—7 ᲗᲕᲔ. 80 ᲙᲐᲞ., ᲜᲐᲮᲔᲕᲐᲠᲘ ᲬᲚᲘᲗ — 3 ᲗᲕᲔ. 90 ᲙᲐᲞ., ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲡ ᲘᲜᲓᲔᲥᲡᲘ 66434.

ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲘ
Ნ. ᲤᲝᲤᲮᲐᲫᲔ.

ᲛᲪᲕᲔᲜᲐᲠᲔᲗᲐ „ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲐ"

ᲤᲚᲔᲣᲚᲘ ბოტანიკოსთა პირველი ექსპედიცია გაემგზავრა გუდაურისა და ყაზბეგის რაიონებში. გამოკვლევის მიზანია შეისწავლონ მცენარეთა „ქეცვა" მთის გაზაფხულის პირობებში. ცნობილია, რომ წელიწადის ამ დროს ბუნება გაღვიძებულ ფლორას ხშირად ეესტრემალურ პირობებს უქმნის. ყველა მცენარეს თანაბრად როდი გადაუვლია ტემპერატურის წკვეთრი მერყეობა, ძლიერი ქარი და მოულოდნელი თოვა. მეცნიერებმა უნდა გამოარკვიონ, თუ რომელი მცენარე უკეთ აბარებს გადარჩენის „გამოცდას" მკაცრ პირობებში, იოლად ეგუება გარემოს.

ჩვენი კოლეგები ინსბრუკის უნივერსიტეტიდან, რომლებთანაც ერთობლივ გამოკვლევას ვაწარმოებთ ალპური მდელოების რაციონალური გამოყენებისა და დაცვის დარგში, დიდი ხანია იკვლევენ ამ პრობლემას, — თქვეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ბოტანიკის ინსტიტუტის დირექტორმა, რეპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტმა გიორგი ნახუცრიშვილმა. — მათ დაადგინეს ეკოსისტემების ცხოველქმედების მნიშვნელოვანი გაუარესება ოთვლის საფარის ხელოვნური დაგროვებისა და მისი გამკვრივების გამო. ამიტომ ექსპერტ-ეკოლოგთა ნებადართველად ამ ზონაში არ წარმოება არავითარი სამშენებლო სამუშაოები.

ჩვენს რესპუბლიკაში მაღალმთიანი ეკორტების, სპორტით ინტენსიური მეცადინეობის განვითარებასთან დაკავშირებით შესწავლილია აგრეთვე ამ რეგიონის ეკოლოგიური ვითარება. სპეციალისტების რეკომენდაციები დაგეგმარება უფრო რაციონალურად გამოვიყენოთ კურორტები სპორტული მიზნით.

ᲝᲠᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 25 ᲐᲪᲐᲠᲘᲚᲘ

პირველი პროგრამა. 13.00 — „ნაშუადღევს". 13.45 — ათლეტიზმი. 14.00 — ხალხური შემოქმედება. გურჯაანის რაიონის თვითმოქმედი კოლექტივების კონცერტი. 15.35 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი. „ბალხარი". 15.45 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 15.55 — დღეს თბილისის კინოთეატრების ეკრანებზე. 16.05 — მოსწავლეთათვის. რუსული ენა. 16.35 — „ჯადოსნური საღებავი". 17.05 — საქართველოს ისტორია. 17.35 — განცხადებები. 17.40 — გარდაქმნის წახნაგები. „უფლებები და პასუხისმგებლობა". 18.25 — „თეატრი და დრო". მოზარდთა თეატრების საკავშირო ფესტივალი ერევანში. 19.00 — საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის ფოლკლორული ანსამბლის „ყოლეთიის" კონცერტი. 19.15 — ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „გიგანინი, ჩვენი შვილები". 19.40 — ხალხური შემოქმედება. „ჯაჭვის ეპარანი". 20.00 — მოამბე. 20.35